

Halloween

Monday 31 October 2011

Het is vandaag 31 oktober. Vroeger dachten we daarbij aan Hervormingsdag. Tegenwoordig zegt de willekeurige voorbijganger al vlug: Oh ja... Halloween. Er worden party's gegeven en er zijn workshops Zelf je meloenenkop maken, inclusief standaard en lichtje. Een lichtpuntje in de eerste donkere dagen van dit jaar.

Nu is er niks op tegen om met Halloween eens lekker griezelig te doen. Voor velen voltrekt het zich min of meer in een carnavaleske sfeer. Er zijn wel meer dingen die we eerder grappig dan serieus vinden. Met Sinterklaas houden we elkaar in feite ook voor de gek. En we sturen elkaar kaartjes met Valentijnsdag. Er is een hoop folklore waar we aan meedoen en waar we niet achter terugvragen. Wie vraagt zich op oudejaarsavond af waar hij eigenlijk mee bezig is als hij vuurwerk afsteekt. Toch gewoon leuk! En iedereen doet het. En voor wat betreft Halloween... En het is al decennia lang zo dat alles wat overwaait uit de Angelsaksische wereld mooi en aardig is.

Toch kan het geen kwaad om naar de wortels van Halloween te vragen. Het is van oorsprong Keltisch. Voor de Kelten was 31 oktober de oudejaarsavond (Samhain). Men geloofde dat de geesten van de afgestorvenen dan terugkeerden om een nieuw lichaam in bezit te nemen. De mensen maakten zich daarom maskers om de geesten schrik aan te jagen. Zo bleven die uit de buurt. De achtergrond van dat gebruik is dus niet zo lollig. Het getuigt allemaal van magie en bijgeloof. En dat maakt angstig. Naarmate het Christendom meer 'inburgerde' in onze landen (inculturalisatie) ging het Samhain feest verloren, maar restanten daarvan herkennen we nog in wat we nu noemen: Allerzielen en Allerheiligen. Eén van de belangrijkste werkingen van het christelijk geloof in de geschiedenis van onze landen is dat mensen bevrijd werden van magie en bijgeloof. Dit gezegd hebbend, begrijpt u wel dat ik op 31 oktober eerder denk aan Hervormingsdag dan aan Halloween. Op Hervormingsdag herdenken we de Reformatie van de kerk in de zestiende eeuw. Namen als Luther en Calvijn zijn daaraan onlosmakelijk verbonden. Zij zorgden ervoor dat de bijbel werd herontdekt en dat de mensen opnieuw hoorden van Gods soevereine en vrijmachtige genade. Steeds weer opnieuw is die herontdekking nodig, want onze 'oude mens' neigt toch altijd weer naar magie en bijgeloof! Ik wens u een goede 31ste oktober.